

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

КУЛЬТУРА МОВИ ТА КОМУНІКАЦІЇ

підготовки БАКАЛАВРА
спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
спеціалізації 014.028 Польська мова та зарубіжна література
освітньо-професійної програми
СЕРЕДНЯ ОСВІТА.
ПОЛЬСЬКА ТА АНГЛІЙСЬКА МОВИ.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Луцьк - 2024

Вибірковий освітній компонент «КУЛЬТУРА МОВИ ТА КОМУНІКАЦІЇ»
підготовки **БАКАЛАВРА**, галузі знань **01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА**, спеціальності **014**
СЕРЕДНЯ ОСВІТА, освітньо-професійної програми **СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ПОЛЬСЬКА ТА**
АНГЛІЙСЬКА МОВИ. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА.

Розробник: **Наталія Касянчук**, старший викладач кафедри полоністики і перекладу

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Середня освіта. Польська та англійська мови.

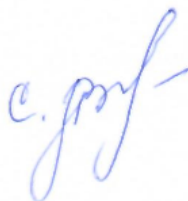
Зарубіжна література

доц. Васейко Ю.С.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу
протокол № 2 від 05.09. 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. Сухарєва С. В.

© Касянчук Н. М., 2024 р.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1.

Найменування показників	Освітній ступінь, ОПП, спеціальність	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальність 014 Середня освіта предметна спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) спеціалізація 014.028 Польська мова та зарубіжна література Бакалавр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік підготовки 2
		Семестр 3
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Польська та українська мови викладання		Форма контролю: залік

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Касянчук Наталія Миколаївна

Старший викладач кафедри полоністики і перекладу

Контактна інформація: +380674573702, kasianchuk.nataliya@vnu.edu.ua,

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

3. ОПИС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Предметом вибіркового освітнього компонента є вивчення ключових теоретичних аспектів, що стосуються мовної культури, а саме традиційних та сучасних концепцій культури мови, поняття норми, взаємозв'язків між мовною системою, нормою та її використанням, а також інновацій та помилок в мові; ознайомлення зі специфікою взаємозв'язків між мовою та культурою, мовою та суспільством, а також мовою та її носіями.

2. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента

Метою ОК є ознайомлення здобувачів освіти з різнобічним концептом культури польської мови; теоретичне і практичне освоєння питань, що стосуються мовних норм та типових помилок у комунікації.

Основні завдання ОК:

- розкрити неоднозначність поняття «культура мови»;
- освоїти основні терміни теоретичної лінгвістики: мовна норма, узус, мовна інновація, мовна помилка;
- використовувати теоретичні знання засвоєні впродовж вивчення ОК «Польська мова» та ОК «Культура мови та комунікації» під час аналізу текстів різних стилів на наявність мовних інновацій та помилок;
- окреслити основні процеси мовної політики Польщі.

3. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК: Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання і проблеми різного рівня складності середньої освіти, зокрема мовно-літературної галузі, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації навчання в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2: Здатність вчитися й опановувати нові знання, усвідомлювати роль полікультурної освіти.

ЗК-4: Здатність працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

ЗК-5: Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК-6: Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього розв'язання.

ЗК-7: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-1: Здатність здійснювати пошук, зокрема і послуговуючись сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, необхідних відомостей, об'єктивно їх оцінювати, обробляти, вивчаючи філологічні й історико-культурні явища та процеси, засади реалізації мети мовно-літературної освітньої галузі.

ФК-3: Здатність послуговуватись в педагогічній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями, поняттями, інтелектуальними операціями під час інтерпретації мовно-літературних явищ, історико-культурних реалій, аналізу освітнього процесу.

ФК-4: Здатність оперувати системою лінгвістичних знань, що охоплює відомості про основні мовні явища в теоретичному, практичному, синхронному, діахронному, соціокультурному аспектах.

ФК-5: Здатність використовувати етнічно марковані відомості задля різнобічної перцепції національних концептуальних і мовних картин світу.

ФК-7: Здатність демонструвати на високому рівні сформовані мовну, мовленнєву, комунікативну компетентності з польської / англійської мови в процесі фахового спілкування, перекладу, викладання, дослідницької роботи.

ФК-15: Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів доброчесності, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1: Осмислюючи соціальну значущість професії педагога, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та суспільній діяльності, особистим прикладом презентує національно-свідому громадянську позицію, популяризує світові та вітчизняні культурні цінності, розуміє важливість полікультурної освіти.

ПРН-3: Виявляє самостійність і відповідальність у розв'язанні проблем у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати автономно й в команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

ПРН-4: Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

ПРН-6: Володіє відомостями щодо різноманітних історико-культурних й мовно-літературних явищ та процесів, зокрема необхідних для перцепції національних картин світу, оперує базисними філологічними й світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

ПРН-9: Здійснює порівняльний аналіз філологічних явищ, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, вирізняє лінгвокраїнознавчий потенціал вербальних одиниць.

ПРН-10: Володіє знаннями з фонетики, лексикології, граматики, орфографії, орфоєпії польської / англійської мови, уміє їх практично використовувати в освітньому процесі.

ПРН-11: Вільно послуговується у професійній й дослідницькій сферах польською / англійською мовою в усній та писемній формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), використовує її для реалізації продуктивного міжкультурного діалогу.

ПРН-12: Аналізує, реферує й перекладає тексти різного функціонального призначення й рівня складності, демонструючи на високому рівні сформовані мовну, мовленнєву та комунікативну компетентності з польської / англійської мови.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ бал
Змістовий модуль 1. Podstawowe pojęcia teoretyczne kultury języka i komunikacji.						
Temat 1. Kultura języka: rozumienie terminu. Składniki kultury języka.	16	1	2	12	1	ДС, РЗ, 5
Temat 2. Podstawowe pojęcia teoretyczne kultury języka: teksty, uzus, norma, system.	16	1	2	12	1	ДС, РЗ, Т, 5
Temat 3. Norma językowa. Poziomy i typy normy współczesnej polszczyzny. Warianty w normie i ich typy.	17	2	2	12	1	ДС, ІРС, РЗ, 10
Temat 4. Innowacje językowe a błędy językowe. Typy błędów językowych.	32	2	4	24	2	ДС, РЗ, ІРС, Т 20
Разом за модулем 1	81	6	10	60	5	40
Змістовий модуль 2. Polityka językowa w Polsce.						
Temat 5. Podstawy działalności kulturalnojęzykowej. Polityka językowa.	17	2	2	12	1	ДС, РЗ, ІРС, 5
Temat 6. Estetyka słowa. Brutalizacja języka publicznego. Grzeczność językowa.	16	1	2	12	1	ДС, РЗ, Т, 10
Temat 7. Manipulacja językowa. Nowomowa.	16	1	2	12	1	ДС, РЗ, ІРС, 5
Temat 8. Mówienie Ukraińców uczących się języka polskiego: tendencje, typowe błędy.	20		4	14	2	ДС, РЗ, ІРС, 10
Контрольна робота						КР 30
Разом за модулем 2	69	4	10	50	5	60
Всього годин/ Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, КР – контрольна робота тощо.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

1. Підготувати презентацію «Składniki kultury języka».
2. Підготувати доповідь «Дотримання норм польської мови в соціальних мережах».
3. Прочитати [статтю](#), підготувати презентацію «Jaki jest stosunek Polaków do języka polskiego?»
4. У соціальних мережах вибрати 10 текстів польською мовою (макс. 1000 слів) та проаналізувати їх на наявність помилок.
5. Написати есе «Polityka językowa w Polsce: zalety i wady».
6. Підготувати презентацію: «Przekleństwa w mowie osób publicznych».
7. Переглянути [відео](#), укласти список порад «Як розпізнати маніпуляцію у мові?».
8. Скласти перелік 20 найтипівіших помилок, які роблять українці розмовляючи польською (подати приклади).

6. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Увесь освітній процес повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності (деталі за [посиланням](#)).

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних робіт, екзамену і под.

Усі усні завдання належить складати у призначений викладачем час.

Для виконання завдань з циклу «Самостійна робота» необхідно:

–повторити теоретичний матеріал, котрий опрацьовували здобувачі разом з викладачем на практичних заняттях з курсу;

–при виконанні завдань обов'язково дотримуватись засад доброчесності: подавати лише перевірений ілюстративний матеріал, правильні бібліографічні відомості, зазначати ресурси, котрі Ви використовуєте;

–презентація повинна містити не менше 20 слайдів, відповідати темі, містити ілюстрації, графіки, схеми і под.;

–практичні завдання можна оформляти у друкованій формі або написаній від руки, якщо інше не зазначено у завданні.

Обов'язково потрібно дотримуватись засад академічної доброчесності: під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно подавати покликання на розвідки, котрими послуговувалися у ході підготовки матеріалів, зазначити ресурси, якими користувалися; не можна підтасовувати факти, ілюстративний матеріал, бібліографічні відомості, не допускається користування шпаргалками під час виконання самостійних, модульних робіт, виконання тестів.

Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

**Під час вивчення ОК, визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ОК як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [посиланням](#).*

7. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100. Достатньою для заліку кількістю набраних за всі види запланованих робіт є 60 балів.

Питання, які виносяться на залік:

1. Kultura języka. Składniki kultury języka.
2. Norma językowa.
3. System językowy.
4. Funkcje normy wobec systemu:
5. Uzus a norma:
6. Poziomy i typy normy współczesnej polszczyzny. Warianty w normie i ich typy.
7. Podział innowacji ze względu na funkcje w normie i systemie.
8. Kryteria poprawności językowej.
9. Błędy zewnętrznojęzykowe.
10. Błędy wewnętrznojęzykowe.
11. Kodyfikacja języka.
12. Funkcje kodyfikacji wobec normy językowej i uzusu językowego.
13. Podstawy działalności kulturalnojęzykowej.
14. Polityka językowa.
15. Upowszechnianie opisu i kodyfikacji współczesnej polszczyzny.
16. Poradnictwo językowe.
17. Instytucje prowadzące działalność kulturalnojęzykową.
18. Manipulacja językowa.
19. Cechy nowomowy.
20. Wulgaryzmy w języku.
21. Grzeczność językowa.

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Касянчук Н., Невар І. Функціональне навантаження лексичних та граматичних засобів у польських рекламних текстах. *Теоретичні та практичні аспекти досліджень іноземної філології, методики викладання іноземних мов та перекладу*. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. С. 55-

2. Bralczyk J., Markowski A. Rola i miejsce instytucji językoznawczych w kształtowaniu polityki językowej. [W:] Polska polityka komunikacyjnojęzykowa wobec wyzwań XXI wieku. Red. S. Gajda, A. Markowski i J. Porayski-Pomsta. Warszawa, 2005. S. 82-89.
3. Bugajski M. Przeszość i przyszłość polityki językowej w Polsce. [W:] Polska polityka komunikacyjnojęzykowa wobec wyzwań XXI wieku. Red. S. Gajda, A. Markowski i J. Porayski-Pomsta. Warszawa, 2005. S. 74-81.
4. Bugajski M. Glottopolityka a kultura języka. [W:] M. Bugajski. Język w komunikowaniu. Warszawa, 2006. S. 189-216.
5. Bugajski M. Ważniejsze stanowiska w tradycji kultury języka. [W:] M. Bugajski. Język w komunikowaniu. Warszawa, 2006. S. 25-33.
6. Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H.. Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności gramatycznej. Warszawa, 1973.
7. Dąbrowska A., Pasieka M. Błędy językowe w tekstach pisanych przez cudzoziemców – wybrane problemy związane z klasyfikacją i oceną. [W:] Rozwijanie i testowanie biegłości w języku polskim jako obcym. Red. A. Seretny i E. Lipińska. Kraków, 2008. S. 103-113.
8. Grybosiowa A. Ewaluacja pojęcia kultura języka u młodzieży. [W:] Współczesna polszczyzna. Stan, perspektywy, zagrożenia. Red. Z. Cygal-Krupa. Kraków – Tarnów, 2008. S. 41-46.
9. Jurkowski M. Rola prasy w upowszechnianiu poprawnej polszczyzny; Rola radia i telewizji w upowszechnianiu poprawnej polszczyzny; Instytucje i towarzystwa zajmujące się kulturą języka. [W:] S. Frycie, M. Jurkowski, K. Sicińska. Kultura języka polskiego. Warszawa, 2005. S. 199-231.
10. Krawczuk A. Kultura języka jako działalność kulturalnojęzykowa. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego. T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2: Kultura języka. S. 25-42.
11. Markowski A. Kodyfikacja normy językowej. [W:] A. Markowski. Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne. Warszawa, 2005. S. 60-67
12. Markowski A. Warianty w normie i ich typy. [W:] A. Markowski. Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne. Warszawa, 2005. S. 37-41.
13. Markowski A. Sprawność językowa. Zróżnicowanie współczesnej polszczyzny. Pojęcie stylu językowego, cechy dobrego stylu. Stylizacja językowa i jej rodzaje. [W:] A. Markowski. Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne. Warszawa, 2005. S. 103-123.
14. Miodek J. Kultura języka. [W:] J. Miodek. Kultura języka w teorii i praktyce. Wrocław, 1983. 98 s.
15. Puzynina J. O pojęciu kultury języka. [W:] „Poradnik Językowy”. 1990. Z. 3. S. 153-162.
16. Walczak B. Przegląd kryteriów poprawności językowej. [W:] „Poradnik Językowy”. 1995. Z. 9- 10. S. 1-16.
17. Zdunkiewicz-Jedynak D., Liberek J., 2019, Norma językowa jako obiektywny fakt społeczny. Uwagi polemiczne w kontekście koncepcji Ferdynanda de Saussure’a. [W:] Problemy polskiej normy językowej i kodyfikacji. Red. J. Liberek i D. Zdunkiewicz-Jedynak. Warszawa, 2019. S. 55-92.
18. <https://sjp.pwn.pl/korpus/>
19. <https://sjp.pwn.pl/>
20. <https://wsjp.pl>
21. <https://sjp.pwn.pl/poradnia>
22. <https://sjp.pwn.pl/poradnia>